

การศึกษาเรื่องการบริหารความเสี่ยงทางการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ขนาดใหญ่
มาก กรณีศึกษา สหกรณ์ออมทรัพย์รัฐวิสาหกิจ เอกชน ตำรวจ และทหาร มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1)
ศึกษาการบริหารความเสี่ยงทางการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ขนาดใหญ่ และ 2) เพื่อหา
แนวนโยบายการพัฒนาการบริหารความเสี่ยงทางการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ขนาดใหญ่
ประชากรในการศึกษาค้างนี้ คือ ผู้จัดการสหกรณ์ และประธานคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออม
ทรัพย์ขนาดใหญ่ โดยจะใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) เก็บ
รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิจากการสัมภาษณ์เชิงลึก และทุติยภูมิจากตัวเลขทางการเงิน ซึ่งในการ
สัมภาษณ์เชิงลึกจะทำการสัมภาษณ์ผู้จัดการสหกรณ์ 1 คน และประธานกรรมการดำเนินการ 1 คน
รวมแต่ละ 2 คน ฉะนั้น สหกรณ์จำนวนทั้งสิ้น 31 แห่ง เก็บตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 62 คน ซึ่งข้อมูลงบ
การเงินจะใช้การวิเคราะห์ด้วยเครื่องมือทางบัญชีโดยใช้อัตราส่วนทางการเงินวัดความเสี่ยงของ
สหกรณ์ ส่วนข้อมูลจากการสัมภาษณ์จะใช้ประกอบข้อมูลเชิงพรรณนา ผลการศึกษาพบว่า

ด้านความเสี่ยงทางการเงินของสหกรณ์อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความเสี่ยงด้าน
สภาพคล่องสูง มีความเสี่ยงด้านเงินทุนระยะยาวสูงจากอัตราการขายตัวของทุนเรือนหุ้นต่ำ และ
ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการสูงเนื่องจากพนักงานสหกรณ์ต้องรับผิดชอบในสินทรัพย์ของสหกรณ์
สูงมาก ส่วนความเสี่ยงด้านสินเชื่อต่ำ

ด้านการบริหารความเสี่ยงทางการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ขนาดใหญ่
พบว่า ด้านการให้สินเชื่อมีความเสี่ยงจากการชะลอตัวของธุรกิจ ซึ่งสหกรณ์มีการแก้ไขปัญหาโดย
ใช้กลยุทธ์ในการขายสินเชื่อหากสินเชื่อชะลอตัว และการควบคุมด้านหลักประกัน ด้านสภาพ
คล่องสหกรณ์บางแห่งขาดสภาพคล่อง และบางแห่งมีสภาพคล่องส่วนเกิน ซึ่งสหกรณ์มีการแก้ไข
ปัญหาโดยใช้กลยุทธ์ในการระดมเงินทุนทั้งจากสมาชิก และสหกรณ์ภายนอกหากเกิดการขาด
สภาพคล่อง และการกระจายเงินลงทุนในตราสารอื่นๆ หากเกิดสภาพคล่องส่วนเกิน มีความเสี่ยง

ด้านอัตราดอกเบี้ยค่อนข้างต่ำ และมีความเสี่ยงด้านเงินทุนระยะยาวสูง ซึ่งสหกรณ์ควรมียกยุทธ์ในการระดมทุนเรือนหุ้นเพิ่มขึ้น และต้นทุนสำรองให้สอดคล้องกับปริมาณเงินฝาก มีความเสี่ยงด้านปฏิบัติการค่อนข้างสูงจึงควรให้ความสำคัญกับการควบคุมภายใน อีกทั้งมีมาตรการในการลดหรือป้องกันความเสี่ยงทั้งด้านบุคลากร และด้านระบบการปฏิบัติงาน

สำหรับแนวทางการพัฒนาการบริหารความเสี่ยงทางการเงิน มีดังนี้

1. ด้านสินเชื่อกควรกำหนดแนวทางการบริหาร 2 ประเภทคือ ด้านบุคลากร และด้านระบบงาน โดยด้านบุคลากรมีการพัฒนาตามบทบาทหน้าที่ ส่วนด้านระบบงานจะมุ่งเน้นการพัฒนาในเรื่องของขั้นตอน และหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติงาน รวมทั้งมีมาตรการป้องกันความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นจากอัตราดอกเบี้ย
2. ด้านสภาพคล่องควรกำหนดนโยบายในการปฏิบัติด้านสภาพคล่อง 2 ลักษณะ คือ หากเกิดสภาพคล่องส่วนเกินจะพิจารณาความต้องการในการดำรงสภาพคล่องให้เพียงพอ หากมาตรการนำทุนส่วนเกินไปลงทุนในสินทรัพย์ภายนอกทั้งระยะสั้น และระยะยาว ที่มีความเสี่ยงต่ำ แต่ได้ผลตอบแทน และหากเกิดการขาดสภาพคล่องจะขยายเงินฝากโดยสร้างผลิตภัณฑ์เงินฝากเพิ่ม และขยายฐานเงินฝากจากสมาชิกสมทบ
3. ด้านเงินทุนของควรแบ่งสัดส่วนเงินทุนเป็น 3 ลักษณะ คือ ลงทุนเพื่อดำรงสภาพคล่อง ลงทุนเพื่อธุรกิจสินเชื่อ และลงทุนภายนอก โดยดำรงสภาพคล่องให้เพียงพอ ปล่อยสินเชื่อให้แก่สมาชิกตามความต้องการของสมาชิก และส่วนที่เหลือจึงนำไปลงทุนในตราสารหุ้นตราสารทุน หรือให้สหกรณ์อื่นกู้ยืม ทั้งนี้ ในการลงทุนในสินทรัพย์ภายนอก จะกำหนดสัดส่วนของการลงทุนที่ชัดเจน

The purposes of this research were: 1) to study financial risk management of large saving and credit cooperatives and 2) to develop guidelines for financial risk management of large cooperatives. Population of the study were the cooperative managers and chair committee of the large cooperatives. Purposive sampling were used. Primary data were collected by in-depth interview. Two persons from each cooperative who were a manager and a chair committee were interviewed. Thus, there was the total of 62 samples from 61 cooperatives. Secondary data were collected from financial information of the cooperatives. Financial statements were analyzed using financial instrument and the cooperative financial ratios were used for determining the cooperative risks. Results showed that:

The cooperative financial risk was moderate. Liquidity risk was high. Long-term capital risk was high; stated capital expansion was low. Operation risk was high because the cooperative staff had responsibilities on the large amount of the cooperative assets. However, credit risk was low.

Risk management of large cooperatives showed that the cooperatives had credit risk due to business stagnant. Strategies that the cooperatives used for solving this problem were expanding stagnant credits and controlling collateral. For liquidity, some cooperatives were lack of liquidity, whereas some cooperatives had excess liquidity. Strategies were used if there were liquidity risks raising the capital from the cooperative members and external sources. If excess liquidity was found, the cooperative distributed the capital in fixed income securities Interest rate risk was low. Long-term capital risk was high. Thus, the cooperatives increased stated capitals and contributed reserve capital based on the deposit status. Operation risk was moderately high.

Therefore, the cooperatives were aware of internal operation management and personal and operating system risks reduction.

Guidelines to improve financial risk management were:

1. Credit management: The cooperatives should employ two management strategies: personal management and operation management. The cooperative staff roles and responsibility should be improved. The business operation should be focused on operational process and regulations. Increase interest rate risk should be prevented.

2. Liquidity: Liquidity plan for lacking of liquidity and excessive liquidity was needed. If the liquidity was exceeded, the cooperative should use the benefits to invest in short-term and long-term external assets that had low risk but providing high yields. If lack of liquidity was found, the cooperatives should expand the deposit by producing more deposit products and expanding allied member deposits.

3. Capitals: Capital should be divided in to 3 categories: investment for maintaining liquidity, investment for credit, and external investment. The cooperative liquidity should be maintained. The loan should be provided to the members as their needs. The rest of the capital should be invested in fixed income securities or should be loaned to other cooperatives. However, the ratio of external assets investment should be clarified clearly.